

Analyse scope 3 emissies

Conform CO2-Prestatieladder

Document:	Analyse scope 3 emissies
Kenmerk:	KAM-CO2-2020-5A1
Versie:	2.2
Datum:	14-09-2023
Status:	Definitief
Auteur:	E. Cleijssen

Verantwoording

Document: Analyse scope 3 emissies
Opdrachtgever: Directie VDZ Holding BV
Auteur: E. Cleijsen
Datum: 14-09-2023
Versie: 2.2
Status: Geaccordeerd

Wijzigingen

Versie	Datum wijziging	Status	Auteur	Omschrijving
1.0	05-12-2020	Definitief	J. van Beers	-
2.0	12-02-2022	Definitief	J. van Beers	Update 2021
2.1	22-04-2022	Definitief	J. van Beers	Doorvoer wijziging
2.2	14-9-2023	Definitief	E. Cleijsen	Update 2022

Colofon

VDZ Holding BV
Zandstraat 14a
5066 CA Moergestel

Postbus 52
5066 ZH Moergestel

013 – 513 13 37
info@vanderzanden.nl

Accordering

M.A.J. van der Zanden
Directeur

M.A. van der Zanden
Directeur

INLEIDING

01

Duurzaamheid is een begrip waar we vandaag de dag niet meer om heen kunnen. Maar wat betekent het nu eigenlijk en waar liggen de grenzen van duurzaamheid? Resumerend valt duurzaamheid te omschrijven als het zorgen voor evenwicht tussen mens, milieu en economie om de aarde niet uit te putten. Voor nu, maar ook voor de generaties na ons. Het voorzien in onze eigen behoeften moet dus in evenwicht zijn met hetgeen de aarde ons ter beschikking kan stellen hiervoor.

Duurzaamheid is ook in de wereld van de aannemerij een steeds belangrijker begrip. De laatste jaren is een transitie zichtbaar in de sector. Al ons handelen voor klanten en voor gemeenschappen, is gebaseerd op verantwoordelijkheid richting het milieu en de maatschappij. We willen immers een leefbare aardbol doorgeven aan de generatie na ons. Hierbij werken wij aan oplossingen met maximale waarde voor mens, milieu en economie. Dit doen we onder andere voor onze klanten. In onze bedrijfsvoering willen we hierbij het goede voorbeeld geven, want een goed voorbeeld doet immers volgen (= ketenstimulatie).

Aanleiding

ProRail is initiatiefnemer van de CO₂-prestatieladder. Vanaf 1 december 2009 belooft ProRail hiermee bedrijven die klimaatbewust produceren door ze bij aanbestedingen een voordeel te geven. Opdrachtnemers worden zo gestimuleerd en uitgedaagd om duurzame diensten en producten aan te bieden en een duurzame bedrijfsvoering te voeren aangezien ze dan een (fictieve) korting kunnen krijgen op de aanbesteding. Sinds 2011 is het beheer van de prestatieladder in handen van de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen (SKAO) en daarmee ook toegankelijk voor andere opdrachtgevers.

Als onderdeel voor de certificering voor trede 5 op de CO₂-prestatieladder, versie 3.1, dient de VDZ Holding aan te tonen dat aan alle eisen van de ladder wordt voldaan. Als onderdeel daarvan maakt de VDZ Holding inzichtelijk wat haar beleid is op het gebied van haar scope 1, scope 2 en scope 3 emissies.

Doel

De belangrijkste doelstelling die de VDZ Holding wil behalen met het in kaart brengen van de scope 3 emissies is inzicht te krijgen in de CO₂ emissie in de keten en de invloed die zij hierop heeft. Op basis van deze kennis kan de VDZ Holding namelijk mogelijke energie en CO₂-reductiemaatregelen in de keten identificeren.

Hierbij is het belangrijk dat de VDZ Holding door haar acties een directe invloed heeft op de CO₂ emissie of dat zij als belangrijkste partner in een keten hier een grote invloed op kan uitoefenen. De VDZ Holding zal stappen ondernemen om ketenpartners te betrekken bij het behalen van de reductiedoelstellingen. Het verstrekken van informatie aan partners binnen de eigen keten en sectorgenoten die onderdeel zijn van een vergelijkbare keten van activiteiten is hier nadrukkelijk onderdeel van.

Leeswijzer

In dit rapport worden de resultaten besproken omtrent de door de VDZ Holding uitgevoerde analyse van scope 3 emissies. In het rapport zullen achtereenvolgens onderstaande onderwerpen worden aangesneden.

- Hoofdstuk 2: Bepalen relevante scope 3 emissie categorieën
- Hoofdstuk 3: Kwalitatieve inschatting scope 3 emissies
- Hoofdstuk 4: Kwantitatieve analyse scope 3 emissies

SCOPE 3 EMISSIES

De CO2-prestatieladder is een methode om de CO2-emissie in kaart te brengen en deze te reduceren. De norm onderscheidt hierin 3 scopes die staan voor verschillende soorten van uitstoot:

- Scope 1: Directe emissies;
- Scope 2: Indirect emissies als gevolg van het verbruik van energie en gemaakte vliegtuizen;
- Scope 3: Alle overige indirecte emissies.

De bepaling van de verschillende scopes conform de nieuwe versie van de CO2-prestatieladder (versie 3.1) is in onderstaand schema weergegeven.

Methode

Het GHG-protocol en ISO14064-1 beschrijven een methode waarmee de scope 3 emissie geïnventariseerd kan worden. De CO2-prestatieladder stelt deze methodiek verplicht bij het bepalen van de scope 3 emissiebronnen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de kwalitatieve analyse en de kwantitatieve analyse. De kwalitatieve analyse is een beschrijvend, de kwantitatieve analyse wordt onderbouwd met cijfers.

Kwalitatieve methode

Allereerst wordt een beoordeling gedaan van alle up- en downstream emissies. De emissies die voor de VDZ Holding het meest relevant zijn, worden apart beoordeeld. Vervolgens wordt een rangorde bepaald van deze relevante emissies op basis van de omvang van de CO2-emissies en de mate van beïnvloeding.

Voor het opstellen van de rangorde van de scope 3 emissies is de administratie geraadpleegd. Binnen de VDZ Holding zijn alle categorieën upstream en downstream kostenposten administratief verwerkt. Dit geeft de mogelijkheid een overzicht op te stellen van bijvoorbeeld alle leveranties, transport, inhuur van goederen / diensten en afvalverwerking. In deze beschouwing zijn de leveranciers meegenomen die vallen binnen de bovenste 80% van de inkoopwaarde van de holding.

Met deze informatie is de potentiële invloed van het bedrijf op de CO2 uitstoot in de keten bepaald. Hierbij is de kwalitatieve methode uit het handboek CO2-prestatieladder, versie 3.1, aangehouden (eis 4.A.1). De emissies zijn zowel upstream als downstream in kaart gebracht.

Het doel is om op basis van indicaties voor de relatieve omvang, te komen tot een rangorde van de meest materiële emissiebronnen die samen de grootste bijdrage leveren aan de totale scope 3 emissies die tegelijkertijd beïnvloedbaar zijn.

Vaststellen rangorde

Na het in kaart brengen van de scope 3 emissies is een rangorde gemaakt, op basis van de criteria uit het GHG-protocol. Vervolgens is de meest materiële emissiebron uitgekozen waarvoor een ketenanalyse wordt gemaakt.

Kwantitatieve beoordeling

Per scope 3 categorie is informatie verzameld over de omvang van de activiteiten en haar ketenpartners. De bijbehorende CO2-emissiefactoren verzameld, uit databases en andere ketenanalyses. Met de verzamelde gegevens zijn de scope 3 emissies voldoende gedetailleerd gekwantificeerd, conform eis 5.A.1 uit het handboek CO2-prestatieladder, versie 3.1. De bronnen en berekeningen zijn vastgelegd echter deze zijn niet gepubliceerd op het internet.

Gevolgde stappen

Om de scope 3 emissies van de VDZ Holding op een gestructureerde wijze in kaart te brengen en om het onderwerp voor de ketenanalyse te selecteren is de WBCSD/WRI GHG scope 3 standaard aangehouden.

Voorliggend document beschrijft achtereenvolgens de volgende zaken:

1. Achtergrond bedrijfsinformatie en afbakening grenzen organisatie
2. Bepalen van de doelstelling voor het opstellen van de scope 3 emissie inventaris
3. Vaststellen van de scope 3 grenzen
4. Beschrijven van de scope 3 emissie categorieën
5. Vaststellen rangorde meest materiële scope 3 emissies

6. Selecteren van onderwerp voor de ketenanalyse

Vaststellen scope 3 grenzen

De VDZ Holding heeft al inzicht in haar scope 1 en scope 2 emissies en houdt deze periodiek (halfjaarlijks) bij. Hierbij is de scope-indeling, zoals voorgeschreven door SKAO, aangehouden waarbij "business air travel" en "public transport for business" tot scope 2 gerekend worden (handboek CO2-prestatieladder, versie 3.1).

De organizational boundaries van de VDZ Holding worden opgesteld middels de zogenoemde 'Operational control approach'. Dit betekent dat de VDZ Holding de verantwoordelijkheid neemt voor 100% van de uitstoot van de bedrijfsonderdelen waar zij de operationele controle over heeft.

Rapportageperiode

Deze analyse gaat over de periode januari 2021/2022 tot en met december 2021/2022.

03 BEPALEN RELEVANTE SCOPE 3 EMISSIES

Categorieën scope 3 emissies

De scope 3 emissies kunnen in verschillende categorieën worden ingedeeld volgens hoofdstuk 5 van het GHG-protocol Scope 3 Standard. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zogeheten upstream scope 3 emissies en downstream scope 3 emissies.

Upstream: De schakels die samen de realisatie vormgeven; de winning van grondstoffen, de productie van bouwproducten, het transport en het werkelijk bouwproces.

Downstream: De gebruiksfase en de schakels die het eind van de levenscyclus bepalen; de sloop en afvalverwerking.

Upstream

- 1a. Ingekochte goederen
- 1b. Ingekochte diensten
- 1c. Ingekochte onderaannemers
2. Kapitaal goederen
3. Brandstof en energie gerelateerde activiteiten (niet opgenomen in scope 1 of scope 2)
4. Upstream transport en distributie
5. Productieafval
6. Personenvervoer onder werktijd
7. Woon-werkverkeer
8. Upstream geleaste assets

Downstream

9. Downstream transport en distributie
10. Ver- of bewerken van verkochte producten
11. Gebruik van verkochte producten
12. End-of-life verwerking van verkochte producten
13. Downstream geleaste assets
14. Franchisehouders
15. Investerings

Bepaling relevantie

In het kader van de emissie-inventaris, wordt per categorie bepaald welke categorieën relevant zijn hiervoor. Hieronder een beknopt overzicht. De nadere toelichting is te vinden in bijlage I.

	Relevant	Niet relevant
Upstream	Aangekochte goederen en diensten	Personenvervoer onder werktijd
	Kapitaalgoederen	Upstream geleasete activa
	Brandstof en energie gerelateerde activiteiten	
	Upstream transport en distributie	
	Productieafval	
	Woon-werkverkeer	
Downstream	Downstream transport en distributie	Ver- of bewerken van verkochte producten
	End-of-life verwerking verkochte producten	Gebruik van verkochte producten
		Downstream geleasete activa
		Franchisehouders
		Investerings

04 KWALITATIEVE INSCHATTING SCOPE 3

In bijlage II is vervolgens een kwalitatieve inschatting gemaakt van de relevante scope 3 emissies. Dit is afgezet tegen de PMC's die zijn geïnventariseerd binnen de VDZ Holding. Gezien de reikwijdtes van de scopes van onze activiteiten binnen de holding, is besloten om de categorieën af te zetten tegen de markten waarbinnen wij actief zijn. Dit leidt tot onderstaande tabel.

PMC's sectoren en activiteiten

Volgens het handboek CO2-prestatieladder moet de rangorde worden ingedeeld naar de product-markt-combinaties (PMC's) van het bedrijf. Aan de hand van een indeling in Product-Markt-Combinaties wordt bepaald welke Product-Markt-combinatie het meest relevant is qua CO2-uitstoot en invloed van het bedrijf op deze emissies. Onderstaande tabel toont de relevantie van de PMC's voor het bedrijf op basis van de omzet.

PRODUCTEN / MARKTEN	OVERHEID	SEMI-OVERHEID	OVERIGEN	% VAN DE OMZET
AB – GWW	41,60	0,00	26,40	60,27
AB – NATUUR- EN CULTUUR	10,40	0,00	6,60	15,07
MILIEU – ASBEST	0,30	0,10	1,10	3,70
MILIEU – SLOOP	2,10	0,70	7,70	13,56
MILIEU – BODEM	0,45	0,15	1,65	3,70
MILIEU – GRONDBANK	0,15	0,05	0,55	3,70

N.B.: Onze administratie is ingericht op basis van projecten. In de categorie totaalloop komt het voor dat de divisies asbest- en bodemsanering hier onderdeel van uit maken. Deze worden in bovenstaande tabel wel geregistreerd onder de categorie 'milieu-sloop'.

Kwalitatieve analyse

	GWW	Natuur- en cultuur	Asbest	Sloop	Bodem	Grondbank	Totaal
Inkoop goederen	11	11	6	9	9	9	55
Kapitaal goederen	8	8	6	7	9	7	45
Brandstof en energie-gerelateerde activiteiten	7	7	5	7	7	6	39
Upstream transport en distributie	9	7	6	6	6	6	40
Productieafval	9	6	5	13	10	10	53
Woon-werkverkeer	6	6	7	6	6	6	37
Downstream transport en distributie	8	8	8	7	8	8	47
End-of-life verwerking	10	7	4	13	11	8	53
Totaal	68	60	47	68	66	60	

Zoals te zien valt in bovenstaande tabel, zijn de categorieën inkoop goederen en productieafval kwalitatief het meest bepalend in de CO2-uitstoot. De groepen GWW en sloop zijn dit voor wat betreft onze activiteiten. Op basis van de kwalitatieve analyse zullen wij dus een ketenanalyse uitvoeren binnen een van deze vier combinaties.

Betrokken partijen in de keten

Binnen de VDZ Holding is sprake van een keten van processen. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste ketenpartners weergegeven die mee worden genomen in de kwantitatieve analyse.

Meest relevante partijen	Toelichting
Klanten	Partijen waarvan offerte-aanvragen worden ontvangen.
Opdrachtgevers	Partijen voor wie werkzaamheden worden verricht.
Leveranciers materieel	Leveranciers van materieel t.b.v. transport of uitvoering van werkzaamheden.
Leveranciers goederen	Leveranciers van producten die benodigd zijn voor de realisatie van projecten.
Leveranciers voorzieningen	Leveranciers van voorzieningen t.b.v. het functioneren van de bedrijfslocatie.
Onderaannemers	Partijen die in opdracht van de VDZ Holding werkzaamheden uitvoeren.
Transporteurs	Partijen welke het transport verzorgen van en naar de projectlocatie.
Afvalverwerkers	Partijen die het afval afvoeren en verwerken wat bij een project vrijkomt.

05 KWANTITATIEVE ANALYSE SCOPE 3

Deze kwantitatieve scope 3 analyse is gebaseerd op een inventarisatie van de emissiestromen van de VDZ Holding. Hierbij zijn de top 3 leveranciers / ketenpartners per categorie geïnventariseerd evenals de sectoren en activiteiten in de keten. Uit deze analyse is gebleken dat het grootste deel van de uitstoot vanuit de inkoop van goederen, diensten en onderaanneming komt. Om de kwalitatieve analyse verder uit te werken naar een kwantitatieve analyse, hebben we van de relevante categorieën de belangrijkste cijfers per categorie op een rij gezet.

Omvang categorieën

Per categorie is de omvang bepaald om opgenomen te worden in de kwalitatieve analyse. Hieronder volgt per categorie een toelichting hierop.

Aangekochte goederen en diensten

Door simpelweg per productgroep de top drie met de hoogste inkoopkosten op te zoeken, is het mogelijk om een lijst te maken met de belangrijkste ketenpartners. Deze inkoopwaarde zijn variabel en zullen per jaar verschillen aangezien dit afhankelijk is van de scope van de uit te voeren projecten. Indien er meerdere ketenpartners geïdentificeerd worden, dan wordt de top 3 hieronder benoemd op basis van de inkoopwaarde. Aangenomen wordt dat de VDZ Holding hier het meeste invloed op kan uitoefenen. *N.B. De mate van invloed is een aanname aangezien het procentueel belang van de inkoopwaarde van de VDZ Holding belangrijker is dan de relatieve inkoopwaarde.*

Nr.	Productgroep	Bedrag	Ketenpartners
1	Inkoop goederen – Bestrating	€ 1.496.941,33	Struyk Verwo Infra Wienerberger MBI
2	Onderaanneming – Straatwerk	€ 1.057.702,58	Hoevenaars bestratingen P. van Zoggel V.O.F. Van Osch bestratingswerk BV
3	Inkoop diensten - Grondverzet	€ 860.523,48	Heesters Grondverzet BV Gebr. Van Aaken BV W. Houbraken BV
4	Inkoop goederen – Beton riool	€ 584.640,42	Kijlstra Riolering De Hamer BV Martens Beton BV
5	Inkoop diensten – Transport	€ 574.835,28	Gebr. Van Aaken BV P. van de Sande BV Van de Beeten BV
6	Onderaanneming – Groen	€ 488.907,52	Jos Kanters Groenvoorziening Brouwers Groenaannemers BV Idverde
7	Onderaanneming – Energie	€ 424.394,89	Heuvel Aannemingsbedrijf BV Spie Nijkamp Aannemingsbedrijf BV
8	Inkoop goederen – Bouwstoffen	€ 332.875,67	Baetsen Bouwstoffen BV A. Jansen BV Zagron Bouwstoffen
9	Inkoop diensten – ZZP-ers	€ 212.873,00	Gio Copein Amano H. Wilborts
Totaal		€ 6.033.694,17	

Kapitaalgoederen

Ook in 2022 zijn weer diverse investeringen gedaan om ons materieel en/of bedrijfslocatie te moderniseren / te verduurzamen. De top 3 crediteuren waar in 2021 zaken mee zijn gedaan voor wat betreft de aanschaf en onderhoud van materieel, zijn meegenomen in de berekening. Het betreft hier BIA, AgroMec en Staat.

Brandstof en energie-gerelateerde activiteiten

De totale inkoopwaarde van de geleverde diesel is gedeeld door de gemiddelde inkoopprijs van 2022 zodat het aantal liters diesel dat is geleverd in 2022 zichtbaar wordt. In 2022 hebben we te maken met 268 leveringen. Voor elke levering heb ik een transportafstand van 25 kilometer aangehouden waardoor de vrachtwagen 6.700 kilometer heeft afgelegd. Op basis van onze registraties verbruikt een vrachtwagen gemiddeld 1 liter per 2 kilometer wat neerkomt op 10,82 ton CO2-uitstoot. In relatie tot het product wat wordt geleverd, is de bijdrage minimaal.

Upstream transport en distributie

Het betreft hier de leveranties van producten die wij inkopen / inlenen en geleverd moeten worden op onze projecten. Het is belangrijk rekening te houden met de CO2-uitstoot bij de afroep van materialen (is JIT bijvoorbeeld duurzamer dan gewone levering?). Echter valt de levering qua waarde en uitstoot in het niet bij de productie van deze materialen. Vandaar dat dit in de tabel is opgenomen als zijnde niet significant.

** Mooi voorbeeld is het tijdig afroepen van dioxies zodat deze in de route meegenomen kunnen worden.*

Productieafval

De materialen die vrijkomen op onze projecten worden afgevoerd naar erkende verwerkers welke de materiaalstromen bewerken of verwerken. De top 3 crediteuren waar in 2022 zaken mee zijn gedaan voor wat betreft het storten van materialen, betreffen Attero, Theo Pouw en Spelt.

Woon - Werkverkeer

Op basis van de uitbetalingen van de VDZ Holding BV aan het personeel, is een inschatting gemaakt van de uitstoot van CO2.

Downstream transport en distributie

Het betreft hier de afvoer van producten die wij inkopen / inlenen en geleverd moeten worden op onze projecten. Ook hier geldt dat de waarde en uitstoot in het niet vallen bij de productie / het verzette werk door deze materialen. Vandaar dat dit in de tabel is opgenomen als zijnde niet significant.

End-of-life verwerking verkochte producten

De door ons gerealiseerde producten worden overgedragen aan opdrachtgevers. De end-of-life verwerking van deze producten valt buiten onze macht. De materialen die vrijkomen bij slooprojecten zijn opgenomen onder het productieafval.

Kwantitatieve analyse

Bovenstaande inventarisatie is verwerkt in de kwalitatieve analyse, wat leidt tot onderstaande tabel.

	Nr.	Scope 3 Emissie	Relevant	Afgedekt scope 1 / 2	Relatie project	Beïnvloed baar	Omvang in CO2
Upstream	1	Ingekochte goederen en diensten	Ja	Nee	Ja	Ja	3.436,85
	2	Kapitaal goederen	Ja	Nee	Nee	Ja	40,54
	3	Brandstof en energie gerelateerde activiteiten	Ja	Nee	Ja	Ja	14,37
	4	Upstream transport en distributie	Ja	Nee	Ja	Ja	Niet significant
	5	Productieafval	Ja	Nee	Ja	Ja	1.071,22
	6	Business travel	Nee	-	-	-	-
	7	Woon-werkverkeer	Ja	Nee	Nee	Ja	40,28
	8	Upstream geleasete activa	Nee	-	-	-	-
Downstream	9	Downstream transport en distributie	Ja	Nee	Ja	Ja	Niet significant
	10	Ver- of bewerken van verkochte producten	Nee	-	-	-	-
	11	Gebruik van verkochte producten	Nee	-	-	-	-
	12	End-of-life verwerking van producten	Ja	Nee	Ja	Ja	N.t.b. i.v.m. lange levensduur
	13	Downstream geleasete activa	Nee	-	-	-	-
	14	Franchisehouders	Nee	-	-	-	-
	15	Investerings	Nee	-	-	-	-

Analyse mogelijkheden scope 3 emissies te beïnvloeden

Activiteit	Mogelijke invloed op de scope 3 emissies / algemene autonome maatregelen conform 5.A.2-1
Aangekochte goederen en diensten	<p>Duurzaam inkopen of maatschappelijk verantwoord inkopen betekent dat we, naast de prijs van producten, diensten of werken, ook kijken naar de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten. Om dit concreet toe te passen, is het belangrijk dat we als bedrijf bepalen op welke thema's we het accent willen leggen en welk ambitieniveau we willen bereiken.</p> <p>Update 2022 In de leveranciersbeoordeling zijn TOP-leveranciers opgenomen welke boven gemiddeld presteren en qua certificering gelijk lopen met ons als bedrijf. Hun ambitieniveau komt zodoende overeen. Bij kleine verschillen in inkoopwaarde worden dergelijke aspecten meegenomen in het besluit. Voor 2023 is het doel om onderaannemers te betrekken in onze ambities zodat ze zelf ook plannen gaan maken om zich te laten certificeren. Hopelijk kunnen we zo volgend jaar 3 TOP-leveranciers toevoegen aan de leveranciersbeoordeling.</p>
Kapitaalgoederen	<p>Een deel van de kapitaalgoederen, specifiek de bedrijfswagens en machines, hebben een belangrijke invloed op de CO2-uitstoot van het bedrijf. Het is daarom van belang voor aanschaf van deze goederen te onderzoeken welke aspecten van belang zijn en hoe deze invloed hebben op de CO2-uitstoot.</p> <p>Update 2022 Het afgelopen jaar hebben we weer diverse investeringen gedaan om ons materieel en bedrijfslocatie verder te verduurzamen. Zo zijn zonnepanelen aangebracht op de daken van de loods en is het materieelpark uitgebreid met dat voldoet aan de nieuwste eisen op het gebied van uitstoot. Voor 2023 willen we gaan investeren in een BouwHub voor de bewerking van vrijkomende materialen zodat deze geschikt worden gemaakt voor hergebruik binnen de bouwsector. Ook zal de eerste elektrische kraan van NL worden geleverd. Deze gaat volledig voorzien worden van groene stroom m.b.v. onze zonnepanelen en een PowerHub.</p>
Brandstof en energie-gerelateerde activiteiten	<p>Update 2022 Samen met leverancier Staal verder onderzoeken naar de elektrificatie van ons machinepark.</p>
Upstream transport en distributie	<p>Efficiënt inplannen waar goederen worden bezorgd om hierdoor de transportkilometers te reduceren. Bij de selectieprocedure voor leveranciers / bezorgers wordt de locatie van het bedrijf, de wijze van transport en de beschikbare voertuigen meegenomen in het besluit.</p>
Productie afval	<p>Waar mogelijk het ontstaan van afval voorkomen of beperken. In het geval van vrijkomend materiaal een zo nuttig mogelijke toepassing (hergebruik) realiseren.</p>
Woon-werkverkeer	<p>Het stimuleren van personeel om met de fiets naar het werk te komen.</p>
Downstream transport en distributie	<p>Bij de selectieprocedure voor leveranciers / bezorgers wordt de locatie van het bedrijf, de wijze van transport en de beschikbare voertuigen meegenomen in het besluit.</p>
End-of-life verwerking van verkochte producten	<p>Veel van de producten zijn voorgeschreven door opdrachtgevers waardoor het type niet beïnvloed kan worden. Wel zijn er diverse alternatieven welke aangedragen kunnen worden. Bovendien zijn er veel afvalstoffen welke weer als bouwstof kunnen worden toegepast. Dit meenemen in de ontwerpen. Zo kunnen alternatieven of een langere levensduur hebben of een betere verwerking garanderen aan het einde van hun levensduur.</p>